

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

17. října 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Společná zemědělská politika (SZP) – Financování z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) – Nařízení (EU) č. 1305/2013 – Články 31 a 32 – Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními – Horské oblasti – Vyrovnávací příspěvek – Vnitrostátní správní předpisy vylučující vyplacení tohoto příspěvku pro způsobilé oblasti, které se nacházejí v jiném regionu téhož členského státu, než je region, v němž má sídlo zemědělský podnik – Ustanovení, v nichž je sídlo zemědělského podniku použito jako podmínka pro poskytnutí vyrovnávacího příspěvku“

Ve věci C-239/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správní soud v Sigmaringenu, Německo) ze dne 28. března 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 17. dubna 2023, v řízení

Karl und Georg Anwander GbR Güterverwaltung

proti

Land Baden-Württemberg,

za účasti:

Freistaat Bayern

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení: F. Biltgen, předseda prvního senátu vykonávající funkci předsedy druhého senátu, M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), předsedkyně pátého senátu, a J. Passer, soudci,

generální advokát: N. Emiliou,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Karl und Georg Anwander GbR Güterverwaltung: F. Schröder, Rechtsanwalt,

* Jednací jazyk: němčina.

– za Land Baden-Württemberg: F. Steier, jako zmocněnkyně,
– za Freistaat Bayern: C. Vilgertshofer a J. Vogel, jako zmocněnci,
– za Evropskou komisi: J. Aquilina, A. C. Becker a L. Radu Bouyon, jako zmocněnkyně,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. dubna 2024,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 31 a 32 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 487, a oprava Úř. věst. 2016, L 130, s. 1) ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2393 ze dne 13. prosince 2017 (Úř. věst. 2017, L 350, s. 15) (dále jen „nařízení č. 1305/2013“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Karl und Georg Anwander GbR Güterverwaltung a Land Baden-Württemberg (spolková země Bádensko-Württembersko, Německo), zastoupenou Landratsamt Ravensburg (okresní úřad Ravensburg, Německo), ve věci zamítnutí žádosti o vyrovnávací příspěvek, o který požádala žalobkyně ve věci v původním řízení za rok 2019 na zemědělské plochy nacházející se ve Freistaat Bayern (spolková země Bavorsko, Německo) tímto úřadem.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1305/2013

- 3 V bodech 7, 9, 25, 26 a 50 odůvodnění nařízení č. 1305/2013 se uvádí:
„(7) V zájmu zajištění okamžitého zahájení a účinného provádění programů rozvoje venkova by podpora z [Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)] měla být založena na existenci podmínek správního rámce, které jsou stabilní. Členské státy by proto měly posoudit použitelnost a splnění určitých předběžných podmínek. Každý členský stát by měl vypracovat buď celostátní program rozvoje venkova pro celé své území, nebo soubor regionálních programů, nebo celostátní program i soubor regionálních programů zároveň. V každém programu by měla být určena strategie k dosažení cílů ve vztahu k prioritám [Evropské unie] v oblasti rozvoje venkova a výběr opatření. Programování by mělo být v souladu s prioritami Unie v oblasti rozvoje venkova a současně být přizpůsobeno situaci jednotlivých členských států a doplňovat ostatní politiky Unie, zejména politiku zemědělských trhů, politiku soudržnosti a společnou rybářskou politiku. Členské státy, které se rozhodnou vypracovat soubor regionálních

programů, by rovněž měly být schopny připravit celostátní rámec bez zvláštních rozpočtových přidělů v zájmu usnadnění koordinace mezi regiony při řešení celostátních úkolů.

[...]

- (9) Programy rozvoje venkova by měly určovat potřeby oblasti, jíž se týkají, a popisovat jednotnou strategii k jejich uspokojení na základě priorit Unie v oblasti rozvoje venkova. Tato strategie by měla být založena na stanovení cílů. Je nutno zajistit provázanost mezi zjištěnými potřebami, stanovenými cíli a opatřeními, která byla k dosažení těchto cílů vybrána. Programy rozvoje venkova by měly obsahovat rovněž veškeré informace, které jsou nezbytné pro posouzení jejich souladu s požadavky tohoto nařízení.

[...]

- (25) Platby pro zemědělce v horských oblastech nebo v jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními by měly prostřednictvím vybízení k trvalému využívání zemědělské půdy přispívat k zachování venkovské krajiny a k zachování a podpoře udržitelných systémů zemědělského hospodaření. Aby byla zajištěna účinnost této podpory, měly by platby poskytnout zemědělcům kompenzaci za ušlé příjmy a dodatečné náklady spojené se znevýhodněním dotyčné oblasti. V zájmu zajištění účinného využití prostředků EZFRV by podpora měla být omezena na aktivní zemědělce ve smyslu článku 9 nařízení [Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 608)].
- (26) K zajištění účinného využívání fondů Unie a rovného zacházení se zemědělci v celé Unii by měly být horské oblasti a oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními vymezeny podle objektivních kritérií. V případě oblastí s přírodními omezeními by tato kritéria měla být biofyzikální povahy a měla by být podložena spolehlivými vědeckými důkazy. [...]

[...]

- (50) Za řízení a provádění každého programu rozvoje venkova by měl odpovídat jediný řídicí orgán. Jeho povinnosti by měly být stanoveny v tomto nařízení. [...]"

4 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 stanoví:

„Toto nařízení stanoví obecná pravidla týkající se podpory poskytované Unií na rozvoj venkova, která je financována z [EZFRV] zřízeného [nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 549)]. Stanoví cíle, k nimž má politika rozvoje venkova přispívat, a příslušné priority Unie v oblasti rozvoje venkova. Vymezuje strategický kontext politiky rozvoje venkova a vymezuje opatření, která mají být přijata k provádění politiky rozvoje venkova. Dále stanoví pravidla pro programování, vytváření sítí, řízení, monitorování a hodnocení na základě pravomocí sdílených členskými státy a [Evropskou komisí] a pravidla pro zajištění koordinace EZFRV s jinými nástroji Unie.“

- 5 Článek 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) nařízení č. 1305/2013 definuje pojem „region“ následovně:

„ ‚regionem‘ [se rozumí] územní jednotka odpovídající úrovni 1 nebo 2 klasifikace územních statistických jednotek (úroveň NUTS 1 a 2) ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 [ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) (Úř. věst. 2003, L 154, s. 1; Zvl. vyd. 14/01, s. 196)]“.

- 6 Článek 5 nařízení č. 1305/2013 stanoví:

„K dosažení cílů rozvoje venkova, které přispívají ke strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění, dochází prostřednictvím následujících šesti priorit Unie v oblasti rozvoje venkova, které odrážejí příslušné tematické cíle společného strategického rámce:

[...]

4) obnova, zachování a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím se zaměřením na tyto oblasti:

- a) obnova, zachování a zvýšení biologické rozmanitosti (včetně oblastí sítě Natura 2000, v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními), zemědělství vysoké přírodní hodnoty a stavu evropské krajiny;

[...]“

- 7 Článek 6 odst. 2 tohoto nařízení stanoví:

„Členský stát může předložit buď jeden program pro celé své území, nebo soubor regionálních programů. V řádně odůvodněných případech může případně předložit celostátní program i soubor regionálních programů. Pokud členský stát předloží celostátní program a soubor regionálních programů, naplánují se opatření a druhy operací buď na vnitrostátní úrovni, nebo na regionální úrovni, přičemž se zajistí soulad mezi strategiemi celostátního programu a regionálních programů.“

- 8 Článek 13 uvedeného nařízení stanoví:

„Každé opatření pro rozvoj venkova je naplánováno tak, aby konkrétně přispělo ke splnění jedné či více priorit Unie v oblasti rozvoje venkova. Orientační seznam opatření, jež jsou zvláště důležitá pro priority Unie, je stanoven v příloze VI.“

- 9 Článek 31 nařízení č. 1305/2013 stanoví:

„1. Platby pro zemědělce v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními se poskytují ročně na hektar zemědělské plochy s cílem poskytnout zemědělcům plnou nebo částečnou kompenzaci za dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezeními zemědělské produkce v dotyčné oblasti.

[...]

2. Platby se poskytují zemědělcům, kteří se zaváží provozovat zemědělskou činnost v oblastech určených podle článku 32 a kteří jsou aktivními zemědělci ve smyslu článku 9 nařízení [č. 1307/2013], jak je uplatňován v daném členském státě.

[...]“

10 Článek 32 nařízení č. 1305/2013 stanoví:

„1. Členské státy vymezí na základě odstavců 2, 3 a 4 oblasti způsobilé pro platby podle článku 31 v rámci těchto kategorií:

- a) horské oblasti;
- b) jiné než horské oblasti, které čelí značným přírodním omezením; a
- c) ostatní oblasti postižené zvláštními omezeními.

2. Aby byly horské oblasti způsobilé pro platby podle článku 31, musí se vyznačovat značným omezením možností využití půdy a znatelným zvýšením produkčních nákladů:

- a) z důvodu velmi náročných klimatických podmínek daných nadmořskou výškou, v jejichž důsledku je podstatně zkráceno vegetační období;
- b) v nižších nadmořských výškách z důvodu existence převážně velmi svažitých oblastí, ve kterých nelze využít mechanizace nebo které vyžadují použití velmi nákladného zvláštního vybavení, nebo z obou důvodů, pokud omezení vyplývající z každého faktoru zvlášť je sice méně závažné, ale jejich kombinací vzniká stejné omezení.

[...]

3. Aby byly jiné než horské oblasti způsobilé pro platby podle článku 31, považují se tyto oblasti za oblasti s významnými přírodními omezeními, pokud alespoň 60 % zemědělské plochy splňuje alespoň jedno z kritérií uvedených v příloze III na úrovni uvedené prahové hodnoty.

Splnění těchto podmínek se zajistí na úrovni místních správních jednotek (úroveň LAU 2) nebo na úrovni jasně vymezené územní jednotky, která zahrnuje jednu konkrétní a souvislou zeměpisnou oblast, kterou lze hospodářsky a administrativně vymezit.

Při vymezování oblastí, jichž se týká tento odstavec, provedou členské státy doladění na základě objektivních kritérií s cílem vyloučit oblasti, v nichž byla doložena významná přírodní omezení uvedená v prvním pododstavci, která však byla překonána prostřednictvím investic nebo hospodářské činnosti nebo díky doložené běžné úrodnosti půdy, nebo v nichž metody produkce či zemědělské systémy nahradily ztrátu příjmů nebo dodatečné náklady uvedené v čl. 31 odst. 1.

[...]“

11 Článek 60 odst. 2 první pododstavec tohoto nařízení stanoví:

„Výdaje jsou způsobilé pro příspěvek z EZFRV pouze tehdy, pokud byly vynaloženy na operace, o nichž rozhodl řídicí orgán daného programu nebo o nichž bylo rozhodnuto z jeho pověření, [...]“

12 Článek 65 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví:

„Členské státy pro každý program rozvoje venkova určí:

- a) řídicí orgán, jehož úkolem je dotyčný program řídit a jímž může být veřejný nebo soukromý subjekt působící na celostátní nebo regionální úrovni nebo přímo členský stát, pokud tento úkol vykonává sám;
  - b) akreditovanou platební agenturu ve smyslu článku 7 nařízení [č. 1306/2013];
- [...]“

13 Článek 66 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Řídicí orgán odpovídá za účinné, účelné a správné řízení a provádění programu, [...]“

Nariadenie č. 1307/2013

14 Článek 9 nařízení č. 1307/2013, nadepsaný „Aktivní zemědělec“, stanoví podmínky, které musí splňovat fyzické nebo právnické osoby nebo skupiny takovýchto osob, aby mohly být považovány za aktivní zemědělce ve smyslu tohoto ustanovení.

Německé právo

Spolkové právo

15 Článek 3 odst. 1 Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Základní zákon Spolkové republiky Německo) ze dne 23. května 1949 (BGBl. 1949 I, s. 1), ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví:

„Všichni lidé jsou si před zákonem rovni.“

16 Ustanovení § 2 Verordnung über die Durchführung von Stützungsregelungen und des Integrierten Verwaltungs- und Kontrollsystems (nařízení Spolkového ministerstva výživy a zemědělství, přijaté po dohodě se Spolkovým ministerstvem financí a Spolkovým ministerstvem hospodářství a energetiky, o provádění předpisů v oblasti podpory a integrovaného administrativního a kontrolního systému) ze dne 24. února 2015 (BGBl. 2015 I, s. 166) (dále jen „InVeKoSV“), stanoví:

„1. Není-li v tomto nařízení nebo v § 1 odst. 1 bodech 4 až 6 stanoveno jinak, orgány spolkové země příslušné podle práva této spolkové země (příslušné orgány spolkové země), v níž má zemědělec sídlo svého podniku, jsou místně příslušné k provádění tohoto nařízení a ustanovení uvedených v § 1 odst. 1.

2. Sídlo podniku relevantní pro účely určení příslušného zemského orgánu je s výhradou převzetí pravomoci podle odstavce 3 místo, které se nachází ve správním obvodu finančního úřadu příslušného k vyměření daně z příjmů zemědělce. Pro právnické osoby, skupiny osob a majetkové podstaty je příslušným orgánem ten orgán spolkové země, v jehož správním obvodu se nachází obchodní vedení těchto entit.

3. Má-li zemědělec pouze jednu provozovnu a tato provozovna se nachází v jiné spolkové zemi, než sídlo jeho podniku, orgán spolkové země, v jehož správním obvodu se provozovna nachází, může se souhlasem orgánu spolkové země místně příslušným podle odstavce 2 a se souhlasem zemědělce převzít pravomoc v oblasti působnosti tohoto nařízení; sídlem podniku je poté tedy místo, v němž se nachází provozovna.

[...]"

Právo spolkové země Bádensko-Württembersko

- 17 Bod 1.1 Verwaltungsvorschrift des Ministeriums Ländlicher Raum zur Förderung landwirtschaftlicher Betriebe in Berggebieten und in bestimmten benachteiligten Gebieten (VwV Ausgleichszulage Landwirtschaft) (správní předpis Ministerstva venkova o podpoře zemědělských podniků v horských oblastech a v určitých znevýhodněných oblastech) ze dne 6. listopadu 2019 (GABl. 2019, s. 389) (dále jen „VwV AZL“), ve znění Verwaltungsvorschrift (správní předpis) ze dne 15. listopadu 2021 (GABl. 2021, s. 532), stanoví:

„Cílem této podpory je zajistit ve vymezených znevýhodněných oblastech [horské oblasti, oblasti s významným přírodním znevýhodněním, oblasti znevýhodněné z jiných zvláštních důvodů, mimo horské oblasti podle platného seznamu oblastí (viz bod 4)] trvale udržitelné využívání zemědělských ploch a přispět tak k ochraně krajiny, jakož i k zachování a podpoře opatření trvale udržitelného zemědělství.“

- 18 Bod 2.1 VwV AZL stanoví:

„Podpora může být poskytnuta pouze aktivním zemědělským podnikatelkám a podnikatelům ve smyslu článku 9 nařízení [č. 1307/2013], kteří sami obhospodařují plochy, které se nacházejí v nově vymezených oblastech s omezeními v Bádensku-Württembersku. Podporu lze poskytnout pouze zemědělským podnikatelkám a podnikatelům, jejichž sídlo podniku ve smyslu § 2 InVeKoSV se nachází v Bádensku-Württembersku a jejichž sídlo se nachází v členském státě Unie.“

- 19 Podle bodu 3.2.1 VwV AZL:

„Vyrovňovací příspěvek se poskytuje výhradně na plochy, které se nacházejí v nově vymezených způsobilých oblastech v Bádensku-Württembersku (viz bod 4.2).“

- 20 Bod 4.2 VwV AZL stanoví:

„Následující kategorie oblastí (oblasti s omezeními) se zapisují do rejstříku oblastí [...] a jsou relevantní:

- horské oblasti,
- jiné než horské oblasti, které čelí významným přírodním omezením,
- ostatní oblasti postižené zvláštními omezeními.“

Právo spolkové země Bavorsko

- 21 Bod 2 Richtlinie des Bayerischen Staatsministeriums für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten zur Gewährung der Ausgleichszulage in benachteiligten Gebieten (AGZ) gemäß Verordnung (EU) Nr. 1305/2013 (směrnice Bavorského ministerstva výživy, zemědělství a lesnictví o poskytování vyrovnávacího příspěvku v oblastech podléhajících omezením podle nařízení č. 1305/2013) ze dne 1. března 2019 (BayMBl. 2019 č. 143, dále jen „AGZ“) stanoví:

„Vyrovnávací příspěvek se poskytuje na plochy využívané k zemědělské činnosti, které se nacházejí v oblastech Bavorska, které podléhají omezením. Oblasti podléhající omezením byly určeny na katastrální úrovni rozhodnutím Bavorského ministerstva výživy, zemědělství a lesnictví ze dne 29. listopadu 2018 o registru zemědělských oblastí s omezeními ve smyslu článku 32 nařízení [č. 1305/2013]. Údaje o plochách uvedené v integrovaném administrativním a kontrolním systému obsahují relevantní informace o příslušnosti k oblasti.“

- 22 Bod 4 AGZ stanoví:

„Příjemce podpory musí

- obhospodařovat plochu využívanou k zemědělské činnosti o rozloze nejméně 3 hektary v znevýhodněných oblastech v Bavorsku,
- mít sídlo podniku ve smyslu § 2 InVeKoSV v Bavorsku.

Nepodléhá-li majitel podniku v Německu dani z příjmů, resp., nenachází-li se, v případě právnických osob, skupin osob a majetkových podstat, obchodní vedení v Německu, musí se většina plochy majitele podniku, která je v Německu využívána k zemědělské činnosti, nacházet v Bavorsku [...].“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 23 Žalobkyně v původním řízení provozuje mléčnou farmu, která se nachází z části ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko a z části ve spolkové zemi Bavorsko. Sídlo jejího podniku se nachází ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Obhospodařuje zemědělské plochy o rozloze přibližně 100 až 111 hektarů v Bádensku-Württembersku a přibližně 27 hektarů v Bavorsku, přičemž všechny tyto plochy se nacházejí v horské oblasti.
- 24 Plochy nacházející se v Bavorsku jsou klasifikovány jako plochy způsobilé pro unijní podporu pro horské oblasti a lze na ně poskytnout vyrovnávací příspěvek ve výši 50 eur na hektar.
- 25 Až do roku 2018 byl žalobkyni v původním řízení příslušným orgánem spolkové země Bádensko-Württembersko vyplácen vyrovnávací příspěvek, o který požádala, jak na zemědělské plochy nacházející se v Bádensku-Württembersku, tak na zemědělské plochy nacházející se v Bavorsku.
- 26 Dne 8. května 2019 podala žalobkyně v původním řízení u téhož orgánu žádost o vyrovnávací příspěvek za rok 2019 za využívání zemědělských ploch s přírodním omezením, včetně ploch o rozloze přibližně 27 hektarů nacházejících se v Bavorsku.

- 27 Rozhodnutím ze dne 5. prosince 2019 přiznal správní orgán okresu Ravensburg vyrovnávací příspěvek ve výši 4 095,66 eur na zemědělské plochy nacházející se v Bádensku-Württembersku. Žádost žalobkyně v původním řízení týkající se ploch nacházejících se v Bavorsku byla naopak zamítnuta s odůvodněním, že se tyto plochy nenachází v Bádensku-Württembersku.
- 28 Stížnost, kterou žalobkyně v původním řízení podala proti rozhodnutí ze dne 5. prosince 2019, byla rozhodnutím Regierungspräsidium Tübingen (předsednictva regionální vlády v Tübingenu, Německo) ze dne 11. května 2021 zamítnuta.
- 29 Dne 17. června 2021 podala žalobkyně v původním řízení žalobu k Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správní soud v Sigmaringenu, Německo), který je předkládajícím soudem, kterou se domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 5. prosince 2019, které bylo potvrzeno rozhodnutím ze dne 11. května 2021, a přiznání vyrovnávacího příspěvku ve výši 1 371,26 eur na zemědělské plochy způsobilé k vyplácení tohoto příspěvku v horských oblastech nacházejících se v Bavorsku. Podpůrně navrhuje, aby bylo určeno, že zamítnutí žádosti o vyrovnávací příspěvek týkající se těchto ploch, jakož i právní základy, na jejichž základě bylo vydáno zamítavé rozhodnutí, to znamená body 2.1 a 3.2.1 VwV AZL, jsou v rozporu s články 31 a 32 nařízení č. 1305/2013.
- 30 Předkládající soud má přitom pochybnosti, pokud jde o výklad těchto dvou posledně uvedených článků, jakož i pokud jde o rozsah pravomoci, kterou mají na základě tohoto nařízení členské státy při určování nebo upřesňování podmínek pro poskytnutí takových vyrovnávacích příspěvků, jako jsou ty, o které požádala žalobkyně v původním řízení.
- 31 V této souvislosti tento soud uvádí, že podle německého práva se velký počet plateb, které stát provádí ve prospěch třetích osob z titulu různých podpor, neposkytuje na základě závazného právního základu, který by měl povahu zákona, nýbrž na základě „správních předpisů“, které mají povahu interních právních předpisů správních orgánů, a jejichž adresáty jsou pouze úředníci dotčeného správního orgánu. Takovéto správní předpisy jsou proto závazné jen pro příslušný správní orgán, závazný účinek těchto předpisů proto může být pouze nepřímý v tom smyslu, že tento orgán je na základě zásady rovného zacházení zakotvené v čl. 3 odst. 1 Základního zákona Spolkové republiky Německo povinen zacházet s dotyčným žadatelem o platbu stejně jako s žadatelem, vůči nimž uvedený orgán obsah těchto administrativních předpisů již uplatnil.
- 32 Předkládající soud dále upřesňuje, že podmínky pro poskytnutí vyrovnávacích příspěvků pro oblasti s přírodními omezeními podle článku 31 nařízení č. 1305/2013 se jak v Bádensku-Württembersku, tak i v Bavorsku, řídí správními předpisy, které poskytnutí takovýchto vyrovnávacích příspěvků podmiňují skutečností, že se sídlo podniku dotčeného zemědělce, jakož i způsobilá plocha nachází ve spolkové zemi, v níž se o takovýto příspěvek žádá.
- 33 Tento soud poznamenává, že vzhledem k tomu, že o takovýto vyrovnávací příspěvek lze požádat pouze ve spolkové zemi, kde se nachází sídlo podniku dotčeného zemědělce, není možné podat žádost v několika spolkových zemích. V takové situaci, jako je ta, kterou se zabývá předkládající soud, kdy se sídlo podniku žalobkyně v původním řízení nachází v Bádensku-Württembersku, nemůže posledně uvedená požádat o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku v této spolkové zemi na své plochy, které se nacházejí v Bavorsku, ani podat žádost o vyplacení těchto příspěvků na uvedené plochy ve spolkové zemi Bavorsko.

- 34 V této souvislosti se předkládající soud zaprvé táže na rozsah prostoru pro uvážení, který unijní právo přiznává členským státům při stanovení podmínek pro poskytnutí vyrovnávacích příspěvků pro oblasti způsobilé pro podpory stanovené v článku 31 nařízení č. 1305/2013, a to zejména v takové situaci, jako je ta, která mu byla předložena k rozhodnutí, která se týká oblastí spadajících do pravomoci dvou různých spolkových zemí.
- 35 Podle názoru tohoto soudu ze znění čl. 32 odst. 2 prvního pododstavce tohoto nařízení, jakož i z bodu 26 jeho odůvodnění patrně vyplývá, že členské státy nebo jejich regiony mohou při vymezení oblastí způsobilých pro poskytování uvedených vyrovnávacích příspěvků použít pouze kritéria související s biofyzikálními vlastnostmi dotčených ploch, to znamená s jejich přírodními charakteristikami. Z uvedeného nařízení naopak nevyplývá, že by členské státy mohly uplatňovat kritéria, která nijak nesouvisí s přírodními charakteristikami těchto ploch, protože přímá použitelnost tohoto nařízení nasvědčuje tomu, že členské státy nebo jejich regiony nemohou použít kritéria pro vymezení, která nejsou uvedena v článku 32.
- 36 Zadruté si tento soud klade otázku, zda v případě, že se členský stát nebo region členského státu rozhodl stanovit režim vyplácení vyrovnávacích příspěvků zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, čl. 31 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 přiznává dotyčným zemědělcům na základě unijního práva nárok na poskytnutí takového vyrovnávacího příspěvku. Takovýto výklad by sice mohl být podpořen zněním čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 tohoto nařízení, mohlo by se ale naopak ukázat, že je v rozporu s obecnou systematikou uvedeného nařízení, která vyžaduje existenci programu rozvoje venkova vypracovaného členskými státy nebo jejich regiony, aniž by jim však byla uložena povinnost zahrnout z tohoto titulu do svých příslušných programů vyrovnávací příspěvky.
- 37 Zatřetí si předkládající soud klade otázku, zda unijní právo, a konkrétně nařízení č. 1305/2013, určuje právní povahu a rozsah, který musí mít akty provádějící toto právo přijaté dotyčným členským státem nebo regionem, které stanoví podmínky způsobilosti pro vyrovnávací příspěvky, a to vzhledem k tomu, že stanovení kritérií způsobilosti prostřednictvím správních předpisů, to znamená nezávazných právních norem, by mohlo ohrozit užitečný účinek tohoto nařízení.
- 38 Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Sigmaringen (Správní soud v Sigmaringenu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jsou s čl. 31 odst. 1 prvním pododstavcem a odst. 2, jakož i čl. 32 odst. 1 písm. a), odst. 2 prvním pododstavcem a odst. 3 druhým a třetím pododstavcem nařízení [č. 1305/2013] slučitelné vnitrostátní správní předpisy a praxe v oblasti poskytování podpor, které vylučují vyplácení vyrovnávacího příspěvku na plochy v horských oblastech a určitých oblastech s omezeními pouze z toho důvodu, že se plocha, na niž má být poskytnuta podpora prostřednictvím vyrovnávacího příspěvku, nachází mimo region členského státu ve smyslu čl. 2 odst. 1 druhého pododstavce písm. b) nařízení [č. 1305/2013], který daný vyrovnávací příspěvek poskytuje? Je v tomto ohledu přípustným rozlišovacím kritériem sídlo podniku zemědělce obhospodařujícího danou plochu?
- 2) Musí být čl. 31 odst. 1 první pododstavec nařízení [č. 1305/2013] vykládán v tom smyslu, že pravidla stanovená členským státem nebo regionem členského státu, který se rozhodl poskytovat platby pro zemědělce v horských oblastech a jiných oblastech s omezeními ve smyslu čl. 31 odst. 1 nařízení [č. 1305/2013], musí být koncipována tak, že platba musí být poskytnuta i na plochu, kterou jiný členský stát nebo jiný region téhož členského státu, který

se rovněž rozhodl poskytovat platby pro zemědělce v horských oblastech a oblastech s jinými omezeními ve smyslu čl. 31 odst. 1 nařízení [č. 1305/2013], označil za horskou oblast, resp. oblast s jinými omezeními ve smyslu čl. 32 odst. 1 nařízení [č. 1305/2013]?

- 3) Musí být čl. 31 odst. 1 první pododstavec a odst. 2 nařízení [č. 1305/2013] vykládány v tom smyslu, že v zásadě přímo z těchto ustanovení vyplývá na unijním právu založený nárok zemědělce na poskytnutí platby (vyrovnávacího příspěvku) ze strany členského státu, resp. regionu členského státu, pokud je daný zemědělec aktivním zemědělcem a obhospodaruje plochu, která byla členským státem, resp. regionem členského státu označena za horskou oblast nebo oblast s jinými omezeními ve smyslu čl. 32 odst. 1 nařízení [č. 1305/2013], a dotyčný členský stát, resp. jeho region se rozhodl poskytovat platby (vyrovnávací příspěvky) ve smyslu čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce nařízení [č. 1305/2013]?

V případě kladné odpovědi na tuto otázku:

- a) Vůči komu směřuje nárok založený na unijním právu vyplývající z čl. 31 odst. 1 nařízení [č. 1305/2013]? Směřuje vždy vůči samotnému členskému státu, nebo vůči regionu členského státu [čl. 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) nařízení č. 1305/2013], a to každopádně v případě, že se daný region nezávisle na členském státu rozhodl poskytovat zemědělcům vyrovnávací příspěvky podle článku 31 nařízení [č. 1305/2013]?
- b) Je nárok na vyrovnávací příspěvek založený na unijním právu v zásadě podmíněn tím, že zemědělec splňuje další požadavky překračující rámec čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a odst. 2 nařízení [č. 1305/2013], které členský stát nebo jeho region poskytující vyrovnávací příspěvek stanoví ve svých vnitrostátních prováděcích předpisech?

- 4) V případě záporné odpovědi na třetí otázku:

Musí být čl. 31 odst. 1 první pododstavec nařízení [č. 1305/2013] vykládán v tom smyslu, že ustanovení členského státu, resp. některého z jeho regionů, která obsahují podmínky pro poskytnutí platby (vyrovnávacího příspěvku) ve smyslu čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce nařízení [č. 1305/2013], musí mít takovou právní povahu, která vede k tomu, že zemědělci mají nárok na poskytnutí platby (vyrovnávacího příspěvku), pokud splní podmínky stanovené pro poskytnutí dané platby příslušným členským státem, resp. jeho regiony, a to nezávisle na skutečné praxi členského státu, resp. jeho regionu v oblasti poskytování podpor?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 39 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b), čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2, jakož i čl. 32 odst. 1 písm. a), čl. 32 odst. 2 první pododstavec a čl. 32 odst. 3 druhý a třetí pododstavec nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové právní úpravě nebo správní praxi členského státu nebo regionu členského státu, která vylučuje poskytnutí vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a v dalších oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, z důvodu, že se oblasti způsobilé pro poskytnutí tohoto příspěvku nachází mimo území regionu členského státu, jehož program rozvoje venkova uvedený příspěvek stanoví, a dále jako kritérium pro poskytnutí tohoto příspěvku používají sídlo podniku zemědělce, který v dotčené oblasti vykonává zemědělskou činnost.

- 40 Zprv je třeba uvést, že jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 nařízení č. 1305/2013, toto nařízení stanoví cíle, k nimž má politika rozvoje venkova přispívat, a priority Unie v této oblasti. Vymezuje strategický kontext této politiky, jakož i opatření, která mají být přijata k provádění této politiky. Dále stanoví pravidla pro programování, vytváření sítí, řízení, monitorování a hodnocení na základě pravomocí sdílených členskými státy nebo jejich regiony a Komisí a pravidla pro zajištění koordinace EZFRV s jinými nástroji Unie.
- 41 Na základě těchto sdílených pravomocí členské státy provádí nařízení č. 1305/2013 prostřednictvím svých programů podpory rozvoje venkova. Toto nařízení jim ponechává možnost přijmout soubor opatření ke splnění priorit Unie v oblasti rozvoje venkova (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. prosince 2022, DELID, C-409/21, EU:C:2022:946, bod 25 a citovaná judikatura).
- 42 Každý členský stát by tak měl vypracovat buď celostátní program rozvoje venkova pro celé své území, nebo soubor regionálních programů, nebo celostátní program i soubor regionálních programů zároveň, přičemž tyto programy naplňují strategii, která umožní reagovat na priority Unie pro rozvoj venkova (rozsudek ze dne 1. prosince 2022, DELID, C-409/21, EU:C:2022:946, bod 26 a citovaná judikatura).
- 43 Nařízení č. 1305/2013 tak ponechává členským státům prostor pro uvážení, pokud jde o způsoby realizace podpor, které upravuje (rozsudek ze dne 1. prosince 2022, DELID, C-409/21, EU:C:2022:946, bod 27 a citovaná judikatura).
- 44 Tento prostor pro uvážení se může týkat zejména kritérií pro výběr projektů, aby se zajistilo co nejlepší využití finančních zdrojů pro rozvoj venkova a zacílení opatření v rámci programů rozvoje venkova v souladu s prioritami Unie pro rozvoj venkova a s cílem zajistit rovné zacházení s žadateli (rozsudek ze dne 1. prosince 2022, DELID, C-409/21, EU:C:2022:946, bod 28 a citovaná judikatura).
- 45 Mezi tato opatření, která, jak vyplývá z čl. 6 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 ve spojení s jeho bodem 7 odůvodnění, mohou být plánována buď na vnitrostátní, nebo na regionální úrovni, patří podle čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1305/2013 platby zemědělcům, jejichž podniky se nacházejí v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními. Tyto platby se poskytují ročně na hektar zemědělské plochy s cílem poskytnout zemědělcům plnou nebo částečnou kompenzaci za dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezeními zemědělské produkce v dotyčné oblasti.
- 46 Horské oblasti a jiné oblasti s přírodními či jinými omezeními, na které může zemědělec obdržet platby uvedené v bodě 45 tohoto rozsudku, jsou tedy podle článku 32 uvedeného nařízení vymezeny v příslušných národních nebo regionálních programech.
- 47 Z toho vyplývá, že pokud se členský stát rozhodl nikoli pro celostátní program, ale pro řadu regionálních programů, přísluší dotyčným regionům tohoto členského státu ve smyslu čl. 2 odst. 1 druhého pododstavce písm. b) nařízení č. 1305/2013 zvolit opatření, která budou přijata k dosažení cílů v oblasti rozvoje venkova, mezi nimi případně i opatření stanovené v článku 31 tohoto nařízení, a začlenit je do svých příslušných programů.

- 48 Odlišná a autonomní povaha různých regionálních programů je ostatně rovněž zdůrazněna v čl. 65 odst. 2 písm. a) uvedeného nařízení ve spojení s bodem 50 odůvodnění tohoto nařízení, podle kterého členské státy určí pro každý program rozvoje venkova jeden řídicí orgán, který je podle čl. 66 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 odpovědný za účinné, účelné a správné řízení a provádění programu.
- 49 Článek 60 odst. 2 tohoto nařízení rovněž stanoví, že výdaje jsou způsobilé pro příspěvek z EZFRV pouze tehdy, pokud byly vynaloženy na operace, o nichž rozhodl „řídicí orgán daného programu nebo o nichž bylo rozhodnuto z jeho pověření“.
- 50 Je-li tedy zvoleno regionální plánování příslušných opatření, ze systematiky nařízení č. 1305/2013 inherentně vyplývá, že prostor pro uvážení, kterým podle článků 31 a 32 nařízení č. 1305/2013 regiony členských států disponují, mohou tyto regiony využít jen ve svých regionálních programech a v tomto případě pouze v souvislosti s územím příslušného regionálního územního celku.
- 51 V takovémto případě je rovněž v souladu s uvedenou systematikou, že region členského státu nemůže ani vymezit oprávněné oblasti ve smyslu článku 32 tohoto nařízení, ani poskytnout vyrovnávací příspěvky pro takovéto oblasti podle čl. 31 odst. 2 uvedeného nařízení, mimo své území, protože územní omezení poskytování uvedených příspěvků inherentně vyplývá z této systematiky.
- 52 Zadrugé je třeba určit, zda sídlo podniku zemědělce, který žádá o vyplacení vyrovnávacího příspěvku podle čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013, představuje přípustné kritérium pro přiznání či nepřiznání takového příspěvku.
- 53 Nejprve je třeba připomenout, že z čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce tohoto nařízení vyplývá, že platby pro zemědělce v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními se poskytují ročně na hektar zemědělské plochy, přičemž odstavec 2 tohoto článku 31 upřesňuje, že platby se poskytují zemědělcům, kteří se zaváží provozovat zemědělskou činnost v oblastech určených podle článku 32 uvedeného nařízení a kteří jsou aktivními zemědělci ve smyslu článku 9 nařízení č. 1307/2013.
- 54 Z článku 32 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 dále vyplývá, že horské oblasti způsobilé pro takovéto platby se vyznačují značným omezením možností využití půdy a znatelným zvýšením produkčních nákladů z důvodu velmi náročných klimatických podmínek daných nadmořskou výškou, v jejichž důsledku je podstatně zkráceno vegetační období a v nižších nadmořských výškách z důvodu existence převážně velmi svažitých oblastí na většině dotčeného území. V posledně uvedeném případě nelze využít mechanizaci nebo je nutné použít velmi nákladné zvláštní vybavení, nebo dochází ke kombinaci obou těchto důvodů, pokud omezení vyplývající z každého faktoru zvlášť je sice méně závažné, ale jejich kombinací vzniká stejné omezení.
- 55 Konečně je třeba zdůraznit, že čl. 32 odst. 3 nařízení č. 1305/2013 ve spojení s jeho přílohou III uvádí charakteristiky pro vymezení jiných než horských oblastí způsobilých pro vyrovnávací příspěvky, přičemž i v tomto případě se jedná o biofyzikální nebo přírodní kritéria charakteristická pro dotčené oblasti.
- 56 Zatímco totiž čl. 32 odst. 3 první pododstavec tohoto nařízení upřesňuje, že takové oblasti vyžadují, aby alespoň 60 % jejich zemědělské plochy splňovalo alespoň jedno z kritérií uvedených v příloze III na úrovni uvedené prahové hodnoty, čl. 32 odst. 3 třetí pododstavec uvedeného

nařízení upřesňuje, že vymezení těchto oblastí vyžaduje, aby členské státy provedly upřesnění na základě objektivních kritérií s cílem vyloučit oblasti, v nichž byla doložena významná přírodní omezení uvedená v prvním pododstavci, která však byla překonána prostřednictvím investic nebo hospodářské činnosti nebo díky doložené běžné úrodnosti půdy, nebo v nichž metody produkce či zemědělské systémy nahradily ztrátu příjmů nebo dodatečné náklady uvedené v čl. 31 odst. 1 tohoto nařízení.

- 57 V této souvislosti, jak vyplývá z bodu 43 tohoto rozsudku, členské státy nebo jejich regiony disponují podle nařízení č. 1305/2013 určitým prostorem pro uvážení.
- 58 Zdá se však, že kritéria pro vymezení oblastí způsobilých pro vyplacení vyrovnávacího příspěvku zemědělcům, které se nacházejí v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními a jinými zvláštními omezeními, stanovená v článku 32 tohoto nařízení, se váží na biofyzikální nebo přírodní charakteristiky dotčených oblastí, to znamená na objektivní prvky vyplývající z rázu přírody v dotčených oblastech.
- 59 Takovýto výklad je potvrzen bodem 26 odůvodnění nařízení č. 1305/2013, který uvádí, že „[k] zajištění účinného využívání fondů Unie a rovného zacházení se zemědělci v celé Unii by měly být horské oblasti a oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními vymezeny podle objektivních kritérií. V případě oblastí s přírodními omezeními by tato kritéria měla být biofyzikální povahy a měla by být podložena spolehlivými vědeckými důkazy.“
- 60 Naproti tomu je třeba konstatovat, že sídlo podniku zemědělce, který žádá o vyplacení vyrovnávacího příspěvku stanoveného v čl. 31 odst. 1 prvním pododstavci nařízení č. 1305/2013, se mezi kritérii pro vymezení uvedenými v tomto nařízení nenachází.
- 61 V této souvislosti je třeba upřesnit, jak uvádí Komise ve svém písemném vyjádření, že kritérium sídla podniku zemědělce v členském státě nebo v regionu členského státu nemá žádnou souvislost s biofyzikálními nebo přírodními charakteristikami určité oblasti, které vedou k její způsobilosti jakožto horské oblasti nebo oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními.
- 62 Kromě toho, položené otázky vycházejí právě z předpokladu, že zemědělské plochy, o které se jedná ve věci v původním řízení, se nachází v oblastech, které příslušný region, to znamená spolková zem Bavorsko, skutečně na základě článku 32 nařízení č. 1305/2013 určila jako oblasti, na které je možné získat platby stanovené v článku 31 tohoto nařízení.
- 63 Vzhledem k tomu, že kritérium sídla podniku zemědělce představuje dodatečnou podmínku způsobilosti, kterou stanovil příslušný orgán v rámci využití svého prostoru pro uvážení, který je uveden v bodě 43 tohoto rozsudku, je dále třeba konstatovat, že toto kritérium může narušit užitečný účinek článků 31 a 32 nařízení č. 1305/2013 a porušit zásadu zákazu diskriminace zakotvenou v čl. 40 odst. 2 SFEU v takové situaci, jako je ta, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, protože na základě tohoto kritéria jsou oblasti, které jsou způsobilé pro vyplacení vyrovnávacího příspěvku, vyloučeny z jeho vyplacení pouze proto, že se sídlo podniku dotčeného zemědělce nachází v jiném regionu dotčeného členského státu.
- 64 V této souvislosti je třeba poukázat na skutečnost, jak uvedl generální advokát v bodě 57 svého stanoviska, že pokud tedy členský stát nebo region členského státu ve svém programu rozvoje venkova podmíní vyplacení vyrovnávacích příspěvků pro horské oblasti nebo oblasti s jinými omezeními splněním kritéria týkajícího se sídla podniku zemědělce, odchyluje se, při využití svého prostoru pro uvážení, který je mu přiznán, od podmínek taxativně uvedených v nařízení

č. 1305/2013, které se týkají zaprvé vymezení způsobilých oblastí podle čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a článku 32 tohoto nařízení, a zadruhé postavení zemědělce, který žádá o vyplacení vyrovnávacího příspěvku stanoveného v čl. 31 odst. 2 uvedeného nařízení, jako aktivního zemědělce, čímž narušuje užitečný účinek těchto ustanovení a porušuje zásadu zákazu diskriminace zakotvenou v čl. 40 odst. 2 SFEU (obdobně viz rozsudky ze dne 25. října 2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, bod 44 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 11. dubna 2024, Baramlay, C-6/23, EU:C:2024:294, bod 53).

- 65 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku odpovědět, že čl. 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b), čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2, jakož i čl. 32 odst. 1 písm. a), čl. 32 odst. 2 první pododstavec a čl. 32 odst. 3 druhý a třetí pododstavec nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě nebo správní praxi členského státu nebo regionu členského státu, která vylučuje poskytnutí vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a v dalších oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, z důvodu, že se oblasti způsobilé pro poskytnutí tohoto příspěvku nachází mimo území regionu členského státu, jehož program rozvoje venkova uvedený příspěvek stanoví. Tato ustanovení naopak brání tomu, aby jako kritérium pro poskytnutí tohoto příspěvku bylo použito místo sídla podniku zemědělce, který v dotčené oblasti vykonává zemědělskou činnost.

K třetí otázce

K první části třetí otázky

- 66 Podstatou první části třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že přímo z těchto ustanovení vyplývá na základě unijního práva nárok na vyplacení kompenzačního příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud členský stát nebo region členského státu ve svém programu rozvoje venkova stanoví, že se pro tento typ oblastí poskytují takovéto příspěvky.
- 67 V této souvislosti je třeba připomenout, jak vyplývá z bodu 53 tohoto rozsudku, že čl. 31 odst. 1 první pododstavec tohoto nařízení stanoví, že platby pro zemědělce v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními se poskytují ročně na hektar zemědělské plochy, přičemž odstavec 2 tohoto článku 31 upřesňuje, že platby „se poskytují“ zemědělcům, kteří se zavazují provozovat zemědělskou činnost v oblastech určených podle článku 32 uvedeného nařízení a kteří jsou aktivními zemědělci ve smyslu článku 9 nařízení č. 1307/2013.
- 68 Členské státy nebo jejich regiony si sice v zásadě mohou zvolit, co zahrnou nebo nezahrnou do svých programů rozvoje venkova. Kromě toho je třeba uvést, jak upřesňuje znění článku 13 nařízení č. 1305/2013, že seznam opatření, jež jsou uvedena v příloze VI tohoto nařízení a jsou zvláště důležitá pro priority Unie týkající se rozvoje venkova, je pouze orientační [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Lauku atbalsta dienests (Podpory na zahájení činnosti zemědělských podniků), C-119/20, EU:C:2021:817, body 60 a 61].
- 69 Kromě toho, vyplacení vyrovnávacího příspěvku pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními stanovené v čl. 31 odst. 1 prvním pododstavci a v čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 nelze kvalifikovat jako opatření, které členské státy nebo jejich regiony musí povinně zahrnout do svých příslušných programů rozvoje venkova.

- 70 Ze znění čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 však vyplývá, jak v podstatě uvádí generální advokát v bodech 65 a 67 svého stanoviska, že pokud členský stát nebo region členského státu ve svém programu rozvoje venkova stanoví platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními, které byly vymezeny jako způsobilé oblasti v souladu s článkem 32 tohoto nařízení, má každý „aktivní zemědělec“ ve smyslu článku 9 nařízení č. 1307/2013 nárok na vyplacení takového příspěvku.
- 71 Z toho vyplývá, že pokud se členský stát nebo region členského státu v rámci využití svého prostoru pro uvážení, který mu přiznává nařízení č. 1305/2013, rozhodl pro vypracování programu rozvoje venkova, který stanoví poskytnutí vyrovnávacího příspěvku ve prospěch vymezených způsobilých oblastí, je vzhledem k bezpodmínečné povaze znění čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 tohoto nařízení takovéto poskytnutí povinné, a pokud tedy došlo k využití této možnosti, nelze se za účelem nepřiznání platby takového vyrovnávacího příspěvku odvolávat na tento prostor pro uvážení.
- 72 Naopak, není-li v dotyčném programu rozvoje venkova stanovena platba ve prospěch horských oblastí a jiných oblastí s přírodními či jinými zvláštními omezeními, nemůže zemědělcům, kteří využívají zemědělské plochy v těchto oblastech, vzniknout nárok na vyplacení vyrovnávacího příspěvku ve smyslu čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013.
- 73 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět, že čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že přímo z těchto ustanovení vyplývá na základě unijního práva nárok na vyplacení kompenzačního příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud členský stát nebo region členského státu ve svém programu rozvoje venkova stanoví, že se pro tento typ oblastí poskytují takovéto příspěvky.

K první podotázce druhé části třetí otázky

- 74 Podstatou první podotázky druhé části třetí otázky předkládajícího soudu, položené pro případ kladné odpovědi na první část třetí otázky, je, zda čl. 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) a čl. 31 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že vůči členskému státu nebo regionu příslušného členského státu existuje vymahatelný nárok na vyplacení vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud se tento členský stát nebo tento region nezávisle na tomto členském státu rozhodl poskytovat vyrovnávací příspěvek ve prospěch způsobilých oblastí nacházejících se na jeho území.
- 75 Jak je uvedeno v bodě 51 tohoto rozsudku, ze systematiky nařízení č. 1305/2013 inherentně vyplývá, že region příslušného členského státu nemůže mimo své území ani vymezit způsobilé oblasti ve smyslu článku 32 tohoto nařízení, ani přiznat vyrovnávací platby pro takovéto oblasti v souladu s čl. 31 odst. 2 uvedeného nařízení.
- 76 Nárok aktivního zemědělce ve smyslu článku 9 nařízení č. 1307/2013 na vyplacení vyrovnávacího příspěvku podle čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 je proto vymahatelný jen vůči územněsprávnímu celku, který se ve svém programu rozvoje venkova rozhodl poskytovat platby vyrovnávacích příspěvků jen pro způsobilé oblasti nacházející se na jeho vlastním území.

- 77 S ohledem na výše uvedené je třeba na první podotázku druhé části třetí otázky odpovědět, že čl. 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) a čl. 31 odst. 1 nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že vůči členskému státu nebo regionu příslušného členského státu existuje vymahatelný nárok na vyplacení vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud se tento členský stát nebo tento region nezávisle na tomto členském státu rozhodl poskytovat vyrovnávací příspěvek ve prospěch způsobilých oblastí nacházejících se na jeho území.

Ke druhé podotázce druhé části třetí otázky

- 78 Podstatou druhé podotázky druhé části třetí otázky předkládajícího soudu, která byla rovněž položena pro případ kladné odpovědi na první část této otázky, je, zda čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013 musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát nebo region členského státu, který ve svém programu rozvoje venkova stanoví vyplacení vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, vyžadoval, aby dotyčný zemědělec splňoval další podmínky, než jsou ty, které jsou stanoveny v těchto ustanoveních.
- 79 Ze znění předkládacího rozhodnutí vyplývá, že tato otázka byla Soudnímu dvoru předložena jako doplnění první a druhé otázky, kterými se předkládající soud táže i na to, zda sídlo podniku zemědělce, který žádá o vyplacení vyrovnávacího příspěvku podle čl. 31 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013, představuje přípustné kritérium pro přiznání či nepřiznání takového příspěvku.
- 80 Jak přitom vyplývá z bodu 64 tohoto rozsudku, čl. 31 odst. 1 první pododstavec a článek 32 nařízení č. 1305/2013 obsahují taxativní výčet podmínek týkajících se zaprvé vymezení způsobilých oblastí a zadruhé postavení aktivního zemědělce, přičemž členské státy nebo jejich regiony se od něj v rámci využití svého prostoru pro uvážení, který jim toto nařízení přiznává, nemohou odchýlit.
- 81 Kromě toho je nutno konstatovat, že tento soud v souvislosti s řešením sporu v původním řízení neuvádí, jaké další konkrétní podmínky, než je podmínka týkající se uvedeného sídla, má v rámci této druhé podotázky na mysli.
- 82 V tomto ohledu je třeba zdůraznit – ačkoli je pravda, že se na předběžné otázky týkající se unijního práva vztahuje domněnka relevance – že podle ustálené judikatury není důvodem existence žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vydávání poradních posudků k obecným nebo hypotetickým otázkám, ale potřeba skutečného vyřešení sporu (rozsudek ze dne 28. března 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 194 a citovaná judikatura).
- 83 V projednávaném případě z odpovědi na první a druhou otázku vyplývá, že podmínka týkající se požadavku, aby se sídlo zemědělského podniku nacházelo v oblasti způsobilé pro vyrovnávací příspěvek, je v rozporu s články 31 a 32 nařízení č. 1305/2013. Za těchto podmínek není na základě informací uvedených v předkládacím rozhodnutí zřejmé, že by předkládající soud pro účely rozhodnutí sporu v původním řízení potřeboval kromě toho posouzení dalších podmínek, které by vyžadoval členský stát nebo region členského státu, který ve svém programu rozvoje venkova stanoví vyplacení vyrovnávacího příspěvku.
- 84 Vzhledem k neexistenci upřesňujících informací v této souvislosti z uvedeného vyplývá, že druhá podotázka druhé části třetí otázky je nepřípustná.

K čtvrté otázce

- 85 Vzhledem k odpovědi na třetí otázku není namístě odpovídat na čtvrtou otázku.

K nákladům řízení

- 86 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b), čl. 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2, jakož i čl. 32 odst. 1 písm. a), čl. 32 odst. 2 první pododstavec a čl. 32 odst. 3 druhý a třetí pododstavec nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2393 ze dne 13. prosince 2017

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání takové právní úpravě nebo správní praxi členského státu nebo regionu členského státu, která vylučuje poskytnutí vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a v dalších oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, z důvodu, že se oblasti způsobilé pro poskytnutí tohoto příspěvku nachází mimo území regionu členského státu, jehož program rozvoje venkova uvedený příspěvek stanoví. Tato ustanovení naopak brání tomu, aby jako kritérium pro poskytnutí tohoto příspěvku bylo použito místo sídla podniku zemědělce, který v dotčené oblasti vykonává zemědělskou činnost.

- 2) Článek 31 odst. 1 první pododstavec a čl. 31 odst. 2 nařízení č. 1305/2013, ve znění nařízení 2017/2393,

musí být vykládány v tom smyslu, že

přímo z těchto ustanovení vyplývá na základě unijního práva nárok na vyplacení kompenzačního příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud členský stát nebo region členského státu ve svém programu rozvoje venkova stanoví, že se pro tento typ oblastí poskytují takovéto příspěvky.

- 3) Článek 2 odst. 1 druhý pododstavec písm. b) a čl. 31 odst. 1 nařízení č. 1305/2013, ve znění nařízení 2017/2393,

musí být vykládány v tom smyslu, že

vůči členskému státu nebo regionu příslušného členského státu existuje vymahatelný nárok na vyplacení vyrovnávacího příspěvku zemědělcům v horských oblastech a jiných

oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními, pokud se tento členský stát nebo tento region nezávisle na tomto členském státu rozhodl poskytovat vyrovnávací příspěvek ve prospěch způsobilých oblastí nacházejících se na jeho území.

Podpisy.